

Obilježja sportsko-turističkih destinacija

Ristić, Marin

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:191:963539>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni prijediplomski studij

MARIN RISTIĆ

**Obilježja sportsko-turističkih destinacija – usporedba gradova
Umag i Rovinj**

**Characteristics of sport tourism destinations – comparison of the
cities Umag and Rovinj**

Završni rad

Opatija, 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni prijediplomski studij
Poslovna ekonomija u turizmu i ugostiteljstvu
Studijski smjer: Menadžment u turizmu

**Obilježja sportsko-turističkih destinacija – usporedba gradova
Umag i Rovinj**

**Characteristics of sport tourism destinations – comparison of the
cities Umag and Rovinj**

Završni rad

Kolegij:	Menadžment sporta u turizmu	Student:	Marin RISTIĆ
Mentor:	Prof. dr. sc. Marko PERIĆ	Matični broj:	25191/20

Opatija, rujan 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI UNIVERSITY OF RIJEKA
FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU
FACULTY OF TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT
OPATIJA, HRVATSKA CROATIA

IZJAVA O AUTORSTVU RADA I O JAVNOJ OBJAVI ZAVRŠNOG RADA

Marin Ristić

(ime i prezime studenta)

ps25191

(matični broj
studenta)

Obilježja sportsko-turističkih destinacija – usporedba gradova Umag i Rovinj

(naslov rada)

Ja, Marin Ristić izjavljujem da sam ovaj rad samostalno izradio, te da su svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, Internet stranice, zakoni i sl. U radu jasno označeni kao takvi, te navedeni u popisu literature.

Izjavljujem da kao student-autor završnog rada, dozvoljavam Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa završnim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog mog završnog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije CC BY imenovanje, prema opisu dostupnom na <https://creativecommons.org/licenses/>.

U Opatiji, rujan 2024.

Marin Ristić

Potpis studenta

SAŽETAK RADA

U ovom radu govoriti će se o sportskom turizmu općenito, njegovoj povijesti, njegovim obilježjima, te njegovom utjecaju na cjelokupni turizam. Također, važan je utjecaj sporta na dolaske turista u destinacije koji biva sve veći i veći. U radu govoriti će se o sportsko-turističkim destinacijama i obilježjima koje one moraju imati. Grad Umag i grad Rovinj gradovi su čije će se stanje razraditi po pitanju sportskog turizma i njihovim planovima u tom području za budućnost. Napravljena je analiza sadašnjeg stanja turizma u oba grada, pa će se zatim proučiti njihova sportska infrastruktura, te sportska događanja kojih su ova dva grada domaćini. Potom su istraženi ciljevi i strateški planovi za sportski turizam u budućnosti, a na kraju je napravljena SWOT analiza sportskog turizma za oba grada. Zaključno s ovim radom napravljena je usporedba ova dva grada kao sportsko-turističke destinacije i definirane su njihove sličnosti i razlike.

SADRŽAJ

UVOD.....	1
1. Sportski turizam.....	2
1.1. Pojmovno određenje sportskog turizma.....	2
1.2. Povijesni razvoj sportskog turizma.....	3
1.3. Utjecaj sporta na dolaske turista u destinacije.....	3
2. Obilježja sportsko-turističkih destinacija.....	5
2.1. Prirodne pretpostavke.....	5
2.2. Sportska infrastruktura.....	5
2.3. Stručni kadrovi.....	7
3. Umag kao sportsko-turistička destinacija.....	9
3.1. Analiza sadašnjeg stanja turizma grada Umaga.....	9
3.2. Sportska infrastruktura i sportski sadržaji grada Umaga.....	10
3.3. Sportska događanja na području grada Umaga.....	11
3.4. Ciljevi sportskog turizma grada Umaga.....	13
3.5. Strateški plan za ostvarenje ciljeva sportskog turizma na području grada Umaga.....	13
3.6. SWOT analiza Umaga kao sportsko turističke destinacije.....	13
4. Rovinj kao sportsko-turistička destinacija.....	15
4.1. Analiza sadašnjeg stanja turizma grada Rovinja.....	15
4.2. Sportska infrastruktura i sportski sadržaji grada Rovinja.....	16
4.3. Sportska događanja na području grada Rovinja.....	17
4.4. Ciljevi sportskog turizma grada Rovinja.....	18
4.5. Strateški plan za ostvarenje ciljeva sportskog turizma na području grada Rovinja.....	18
4.6. SWOT analiza Rovinja kao sportsko turističke destinacije.....	18
ZAKLJUČAK.....	20
BIBLIOGRAFIJA.....	21
POPIS ILUSTRACIJA.....	22

UVOD

Neko vrijeme turizam u Republici Hrvatskoj slovi za jednu od najznačajnijih gospodarskih djelatnosti, stoga se pažnja morala usmjeriti na kreiranje selektivnih oblika u turizmu. Upravo ti oblici ispostavili su se kao idealan način za proširenje postojeće ponude kako u sezoni, tako i izvan glavne turističke sezone. Razvijeno je mnogo selektivnih oblika turizma, ali sportski turizam pokazao se kao najbrže rastući takav oblik. Sportski turizam destinacijama koje ga razrađuju u svojim strateškim planovima donosi veliku korist.

U današnjici, sportski turizam je jedan od primarnih razloga zašto turist putuje u destinaciju, stoga ne čudi da se sve više destinacija žele predstaviti kao destinacije za sportski turizam i njihovo pojačano ulaganje u taj oblik turizma. Što se tiče sportskog turizma u Republici Hrvatskoj on je vrlo dobro razvijen, a posebice u Istarskoj županiji.

Predmet ovog završnog rada je usporediti sportski turizam na primjeru destinacija Umag i Rovinj, te istražiti utjecaj sportskog turizma na turizam navedenih gradova.

1. SPORTSKI TURIZAM

U definiranju pojma sportski turizam susreli smo se s pravilom koliko autora toliko definicija. Svaki autor definira sportski turizam na sebi svojstven način te tako i definira pojam (S.Škorić,2007.). Sportski se turizam svrstava u specifične oblike turizma koji se temelje na motivaciji za putovanjem. Drugim riječima ono što je važno za njihovo razlikovanje jest motivacija za putovanjem i sadržaj boravka u određenoj destinaciji (M.Bartoluci,2004.). Sportski turizam je vrsta turističke aktivnosti koja se odnosi na iskustvo putovanja turista koji promatra kao gledatelj ili aktivno sudjeluje u sportskom događaju koji uključuje aktivnosti natjecateljske prirode. Postoje brojna poznata sportska događanja poput Svjetskog nogometnog prvenstva, Olimpijskih igara, Superbowla i mnogih drugih. Gledanjem tih natjecanja putem televizijskog prijenosa može se zaključiti kako takva događanja prikupljaju velik broj gledatelja, sportaša i naposljetku turista koji putuju u određenu destinaciju s primarnim ciljem da prate upravo takva natjecanja. Danas, sve je više ljudi koji putuju i ljudi koji su zainteresirani za putovanja upravo zato jer je sport njihova primarna aktivnost odlaska na neko putovanje kako bi aktivno ili pasivno sudjelovali u njemu. Upravo zbog navedenog, utvrđeno je da je sportski turizam jedan od najbrže rastućih sektora u turizmu. Kako bi određena zemlja postalo atraktivno odredište sportskog turizma potrebna je sinergija svih dionika te države. Valja napomenuti same države, lokalno stanovništvo, turističke zajednice, pojedince koji pružaju usluge te same sportaše određene države koji su na neki način najbitniji element brenda određene države.

1.1. POJMOVNO ODREĐENJE SPORTSKOG TURIZMA

Sportski turizam je specifičan oblik turizma koji podrazumijeva putovanja motivirana sportskim aktivnostima. Pojmovno određenje sportskog turizma može se definirati kroz nekoliko ključnih aspekata:

1. Motivacija : Osnovni motiv za putovanje je sudjelovanje u sportskim događajima, aktivnostima ili treninzima. To može uključivati promatranje sportskih natjecanja, sudjelovanje u sportskim natjecanjima, rekreativne sportske aktivnosti ili treninge i pripreme za sportaše.
2. Tipovi sportskog turizma :
 - aktivni sportski turizam: putnici sami sudjeluju u sportskim aktivnostima, poput skijanja planinarenja itd.
 - pasivni sportski turizam: putnici putuju kako bi promatrali sportske događaje poput već navedenih Olimpijskih igara, Svjetskih prvenstava, utakmica i sl.
3. Destinacija: sportski turizam može biti domaći ili međunarodni, ovisno o tome gdje se sportske manifestacije održavaju, neke sportske destinacije posebno su poznate po svojim manifestacijama
4. Ekonomski utjecaj : sportski turizam uvelike pridonosi ekonomiji određene destinacije kroz prihode od hrane, smještaja, transporta, ulaznica za događaje, turističkih vodiča i drugih pratećih usluga.
5. Sezonalnost : određene sportske aktivnosti ovise o sezonskim uvjetima, npr. zimski i ljetni sportovi, što može utjecati na to kada je destinacija najposjećenija
6. Sportska infrastruktura : kvaliteta i dostupnost sportske infrastrukture (stadioni, dvorane, staze, tereni i sportski centri) su ključni faktori u razvoju sportskog turizma..

Pojmovno određenje sportskog turizma može se sažeti kao turistički segment koji uključuje putovanja usmjerena ka sudjelovanju u sportskim aktivnostima ili promatranju sportskih događaja, što doprinosi turističkom iskustvu, ekonomiji destinacije i promoviranju sportskog duha i kulture.

1.2. POVIJESNI RAZVOJ SPORTSKOG TURIZMA

Povijesni razvoj sportskog turizma kreće još iz Antičkog doba gdje su sportski događaji poput Olimpijskih igara u Grčkoj privlačili gledatelje iz raznih dijelova Grčke. Ljudi su putovali kako bi gledali i navijali za svoje favorite, što se može protumačiti kao rani oblik sportskog turizma.

Nakon Antičkog doba, uslijedio je Srednji vijek, u kojem su nastali viteški turniri i sajmovi na kojima su se održavala natjecanja u jahanju i streličarstvu. Njih su posjećivali gledatelji iz različitih dijelova Europe, te se takva putovanja također mogu smatrati jednim od ranijih oblika sportskog turizma.

U 19. stoljeću, Industrijska revolucija je razvojem infrastrukture značajno pomogla razvoju sportskog turizma. Izgradnjom željeznica, ljudima je bilo lakše putovati na sportska događanja. U tom periodu počeli su se organizirati moderni sportski događaji, poput prvih modernih Olimpijskih igara 1896. godine u Ateni. Također počele su se organizirati i sportske lige i natjecanja kao npr. Engleska nogometna liga 1888. godine, te je to još više povećalo interes kod ljudi za odlazak na sportska događanja.

U 20. stoljeću, razvoj zračnog prometa dodatno je olakšao međunarodna putovanja, te samim time i dodatno popularizirao odlazak na sportske događaje. Veliki sportski događaji tada postaju magnet za turiste, a razvoj turističkih agencija i turoperatora za sportski turizam omogućio je lakšu organizaciju putovanja za sportske entuzijaste.

Krajem 20. i početkom 21. stoljeća, globalizacija i digitalna revolucija omogućile su lakši pristup informacijama o sportskim događajima i destinacijama. Porast popularnosti zdravog načina života i rekreacije također je pridonio razvoju sportskog turizma, s naglaskom na aktivnosti kao što su biciklizam, planinarenje, surfanje, trčanje i druge.

Današnji sportski turizam uključuje različite oblike i aktivnosti, od rekreativnih do profesionalnih. Destinacije širom svijeta ulažu velika sredstva u sportsku infrastrukturu kako bi privukle sportske turiste. Pandemijom COVID-19 privremeno se smanjio obim sportskog turizma, ali je došlo do inovacija u organizaciji događaja i putovanja, uključujući virtualne događaje i pojačane mjere sigurnosti.

Razvoj sportskog turizma odražava šire društvene, ekonomske i tehnološke promjene kroz povijest, čineći ga dinamičnim i važnim segmentom globalne turističke industrije.

1.3. UTJECAJ SPORTSKOG TURIZMA NA DOLASKE TURISTA U DESTINACIJE

Sportski turizam značajno utječe na dolaske turista u destinacije na nekoliko ključnih načina. Dolaskom turista u destinacije radi sportskog turizma povećava se broj posjetitelja, veliki sportski događaji privlače velik broj posjetitelja iz cijelog svijeta. To može značajno povećati broj dolazaka turista u destinaciju za vrijeme njihovog trajanja. Također, produljuje se i turistička sezona, na način da sportske aktivnosti koje se odvijaju izvan turističke sezone kao što su zimski sportovi ili nekakvi sportski festivali mogu pomoći destinacijama da produlje turističku sezonu i da privuku posjetitelje tokom cijele godine.

Ulaganje u svoju infrastrukturu može pomoći destinacijama da diversificiraju svoju ponudu i privuku različite segmente turista.

Još jedna bitna stavka je povećanje prihoda u destinacijama. >Dolazak sportskih turista povećava prihode od smještaja, prehrane i drugih usluga, što doprinosi lokalnom gospodarstvu. Na taj način mogu se potaknuti dodatna ulaganja u turističku infrastrukturu.

Organizacija međunarodnih sportskih događaja povećava vidljivost i reputaciju destinacije na globalnoj razini. Medijska pokrivenost i pozitivni dojmovi mogu privući nove turiste, potaknuti ponovne posjete i na taj način pojačati međunarodnu promociju.

Sportski turizam temeljna je osovina koja stvara oko 10% svjetskih izdataka za turizam. Procijenjeno je da će između 2023. i 2030. godine ta stopa porasti na čak 17,5% tako što će turisti putovati unutar svog kontinenta, ali i na druge kontinente.

U 2023. godini zabilježeno je sveukupno oko 1,3 milijardi turista u cijelome svijetu, što bi značilo da je brojka sportskih turista u svijetu u 2023. godini iznosila oko 130 milijuna. Po ovome može se reći da je sportski turizam vrlo značajan za turizam općenito.

Što se tiče dolazaka i noćenja u Republici Hrvatskoj, u 2023. godini ostvareno je 19,5 milijuna dolazaka i 92,4 milijuna noćenja, što je porast od 9,7% dolazaka i 2,6% noćenja u odnosu na 2022. godinu. U strukturi ukupno ostvarenih dolazak 86,5% čine dolasci stranih turista, a 13,5% dolasci domaćih turista. Istarska županija je ostvarila najveći broj dolazaka i noćenja među županijama, a turisti iz Njemačke su ostvarili najviše dolazaka i noćenja stranih turista. Potom slijede turisti iz Slovenije, Austrije, Poljske, Češke, Italije itd.

Govoreći o prihodima od turizma, prema podacima Hrvatske narodne banke (HNB) u 2022. godini je ostvaren prihod od 13 milijardi i 114 milijuna eura što predstavlja rast od 44% u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. zabilježen je dodatan porast, odnosno ostvaren je prihod od 14,6 milijardi eura što je 11,4% više nego u 2022. godini.

Naposlijetku, valja napomenuti i održivi turizam. Promicanje aktivnosti poput biciklizma, planinarenja i drugih ekološki prihvatljivih aktivnosti može pomoći destinacijama da se pozicioniraju kao održive, te na taj način privući turiste zainteresirane za očuvanje okoliša.

Sveukupno, sportski turizam može značajno pomoći broju dolazaka turista i jačanju međunarodnog imidža destinacije.

2. OBILJEŽJA SPORTSKO-TURISTIČKIH DESTINACIJA

Svaka destinacija prvenstveno mora imati kvalitetnu sportsku infrastrukturu prilagođenu različitim vrstama sportova kojima se posjetitelji mogu baviti u destinaciji. Raznolikost sportskih aktivnosti, odnosno mogućnost bavljenja različitim sportovima jedno je od važnijih obilježja sportsko-turističkih destinacija kako bi se turisti mogli baviti raznovrsnim sportovima u destinaciji. Također, destinacije moraju imati kvalitetnu organizaciju sportskih događaja, odnosno organizaciju velikih sportskih manifestacija i natjecanja koje privlače domaće i strane posjetitelje. Usluge smještaja i ugostiteljstvo također su bitna stavka kod dolaska sportaša u destinaciju. Destinacija mora nuditi raznovrsne opcije smještaja i prehrane prilagođene sportskim turistima. Prirodne ljepote i atrakcije također dodatno upotpunjuju doživljaj bavljenja sportom u određenoj destinaciji. Podrška lokalnog stanovništva te njihova aktivna uključenost u sportski turizam uvelike doprinosi razvoju takvog oblika turizma.

Navedena obilježja čine sportsko-turističke destinacije atraktivnim za posjetitelje koji traže kombinaciju sportskih aktivnosti i turističkih iskustava.

2.1. PRIRODNE PRETPOSTAVKE

Prirodne pretpostavke igraju ključnu ulogu u sportskom turizmu jer pružaju osnovu za mnoge sportske aktivnosti i značajno doprinose atraktivnosti destinacije.

Prirodne značajke kao što su planine, rijeke, jezera, more i šume omogućuju širok spektar sportskih aktivnosti, odnosno nude mogućnost bavljenja raznovrsnim sportskim aktivnostima. Prirodni okoliš pruža jedinstveno i autentično iskustvo koje je teško replicirati u umjetnim uvjetima. Primjerice, skijanje na prirodnom snijegu i surfanje na pravim valovima pruža nezamjenjiv događaj. Prirodne ljepote destinacije, poput netaknute prirode, čistog zraka i spektakularnih pejzaža čine je atraktivnom za ljubitelje sportskih aktivnosti koji ne traže samo fizičku aktivnost, nego i estetski i emocionalni doživljaj. Također, boravak i aktivnost u prirodi imaju dokazane zdravstvene koristi, što dodatno motivira turiste da posjete destinacije s bogatim prirodnim resursima. Destinacije koje koriste prirodne resurse na održiv način mogu promovirati ekoturizam i privući turiste koji su svjesni važnosti očuvanja okoliša. Sportski turizam može biti način da se podigne svijest o zaštiti prirode.

Prirodne pretpostavke stoga čine temelj uspjeha mnogih sportskih turističkih destinacija, osiguravajući autentična, atraktivna i zdravstveno korisna iskustva za turiste.

2.2. SPORTSKA INFRASTRUKTURA

Sportska infrastruktura ključni je element u razvoju sportskog turizma jer omogućuje organizaciju i provođenje različitih sportskih aktivnosti. Glavne komponente sportske infrastrukture uključuju:

1. Sportski objekti:

- Stadioni i dvorane: Namijenjeni za velike sportske događaje poput nogometnih, košarkaških i atletskih natjecanja.
- Sportski centri i kompleksi: Višenamjenski objekti koji često uključuju terene za razne sportove, bazene, fitness centre i druge sadržaje.
- Skijaške staze i planinske kolibe: Specijalizirani objekti za zimske sportove poput skijanja i snowbordinga.

2. Rekreativni objekti:

- Parkovi i staze za trčanje i biciklizam: Prostori za rekreativne aktivnosti dostupni lokalnom stanovništvu i turistima.

- Golf tereni: Namijenjeni ljubiteljima golfa, često uključuju i dodatne sadržaje kao što su klubovi i restorani.
3. Vodeni objekti:
- Marine i luke: Infrastruktura za sportove na vodi, uključujući jedrenje, veslanje i ribolov.
 - Bazen i vodeni parkovi: Namijenjeni za plivanje, vaterpolo, ronjenje i druge vodene sportove.
4. Pješačke i planinarske staze:
- Planinarske rute i penjališta: Staze za planinarenje i penjanje, često u prirodnim parkovima i rezervatima.
 - Staze za nordijsko hodanje: Posebno uređene staze za ovu vrstu rekreacije.
5. Fitness i wellness centri:
- Teretane i studiji za jogu/pilates: Prostor za vježbanje i opuštanje.
 - Spa centri: Ponuda masaža, sauna i drugih usluga za oporavak i relaksaciju sportaša i turista.
6. Prateća infrastruktura:
- Smještaj: Hoteli, hosteli, apartmani i drugi smještajni kapaciteti prilagođeni potrebama sportaša i turista.
 - Ugostiteljski objekti: Restorani, kafići i kantine koji nude prilagođene menije za sportaše.
 - Transportna infrastruktura: Ceste, željeznice, zračne luke i javni prijevoz koji omogućuju lakši pristup sportskim destinacijama.
7. Specijalizirane usluge:
- Sportski klubovi i škole: Organizacije koje nude treninge, tečajeve i natjecanja za različite sportove.
 - Vodiči i instruktori: Profesionalci koji pružaju usluge vođenja i poduke u različitim sportskim aktivnostima.

Sveobuhvatna i dobro razvijena sportska infrastruktura ključna je za privlačenje sportskih turista, osiguranje visokog standarda usluga i održavanje konkurentnosti destinacije na globalnom tržištu sportskog turizma.

potify Camp Nou

Slika 2: Crypto. Com arena

2.3. STRUČNI KADROVI

Stručni kadrovi u sportskom turizmu ključni su za uspješno planiranje, organizaciju i provođenje sportskih aktivnosti i događaja. Oni osiguravaju kvalitetu usluge i zadovoljstvo turista.

Prije svega stručni kadrovi se moraju educirati o poslu kojim se bave a za to služe visokoobrazovne ustanove poput fakulteta gdje stječu svo potrebno znanje o sportovima kojima se bave kako bi što profesionalnije mogli obavljati svoj posao i prenositi znanje njihovim učenicima. Također prije fakulteta se opredjeljuju za srednje škole gdje se usmjeravaju ka tome čime se žele baviti u budućnosti.

Sportski treneri moraju biti specijalizirani za razne sportove, te oni djeluju tako da pružaju profesionalne treninge i podučavaju sportske turiste osnovama različitih sportova. Ukoliko se u destinaciji održava nekakav veliki sportski događaj potrebno je taj događaj i organizirati i pobrinuti se da sve ide svojim tokom. Za to su zaslužni organizatori događaja, koji planiraju i organiziraju sportske događaje i upravljaju sportskim objektima, osiguravajući njihovo učinkovito funkcioniranje. Kod takvih

događanja i natjecanja treba osigurati potrebnu lječničku pomoć, stoga terapeuti i fizioterapeuti pružaju njihove usluge turistima koji se bave sportom u destinaciji. Turistički menadžeri i agenti su specijalizirani za razvoj i promociju sportskog turizma. Oni planiraju turističke ponude koje uključuju sportske aktivnosti i događaje, te prodaju i organiziraju sportske turističke pakete, uključujući smještaj, prijevoz i ulaznice za sportske događaje. Za sigurnost na sportskim događajima zaduženo je sigurnosno osoblje.

Stručni kadrovi su esencijalni za uspješno pružanje sportskih turističkih usluga, osiguravajući visoku kvalitetu, sigurnost i zadovoljstvo turista. Njihova stručnost i profesionalnost ključne su za izgradnju reputacije i održivog razvoja sportskog turizma.

3. UMAG KAO SPORTSKO-TURISTIČKA DESTINACIJA

Umag je grad na zapadnoj obali Istre, udaljen od slovenske granice 10-ak kilometara. U Umagu vlada mediteranska klima, a kroz obalu dugu 45 km i zanimljivog zaleđa sintetizira posebitosti čitave regije. Umag broji oko 14 000 stanovnika od kojih se gotovo trećina bavi sportom. Danas je Umag poznat kao grad turizma i sporta, posebice zbog toga što je već godinama domaćin kulturnog ATP turnira, za čije vrijeme trajanja ugošćuje mnogi broj turista, ali i svjetski poznatih sportaša, posebice tenisača. Također u Umagu se redovito priprema Hrvatska nogometna reprezentacija pred odlazak na neka veća natjecanja, kao i mnogobrojni nogometni klubovi poput Dinama, Hajduka, Rijeke, Osijeka i mnogih drugih. Osim navedenog, u Umagu je održan velik broj Državnih završnica u raznim sportovima, biciklističkih utrka, konjičkih natjecanja, nogometnih turnira, te službenih i prijateljskih utakmica Hrvatske reprezentacije u raznim sportovima.

3.1. ANALIZA SADAŠNJEG STANJA TURIZMA GRADA UMAGA

Umag, grad poznat je kao jedna od vodećih turističkih destinacija u regiji, posebice zbog sportskog turizma. Što se sportskog turizma tiče, naravno glavna je atrakcija već spomenuti ATP Croatia Open Umag. To je teniski turnir koji se od 2005. održava u Umagu, a također je dio i ATP World Tour serije. Ovaj teniski turnir godišnje privlači velik broj posjetitelja, a održava se na stadionu koji ima oblik školjke, te je smješten na samoj obali grada i na nekolicini teniskih terena. Grad posjeduje moderne sportske objekte, uključujući teniske terene, nogometne stadione, biciklističke staze i druge rekreativne sadržaje. Razvoj sportske infrastrukture omogućuje održavanje različitih sportskih događaja i aktivnosti tijekom cijele godine.

Umag kao destinacija nudi širok spektar smještajnih opcija, od luksuznih hotela i resorta, do apartmana i kampova. Kvaliteta smještaja se kontinuirano poboljšava kako bi se zadovoljili sve veći zahtjevi turista.

Kao prestižna hrvatska destinacija Umag ima smještajne kapacitete s najvišim komforom. Raspolaze sa 11 hotela od kojih su dva s 5 zvjezdica, pet s 4 zvjezdice, te dva s 3 zvjezdice. Također, Umag nudi 3 pansiona, 4 turistička naselja, 2 kompleksa turističkih apartmana i 5 kampova. U privatnom smještaju Umag ukupno broji preko 9 tisuća ležajeva. Neki od najistaknutijih smještajnih kapaciteta su Hotel Umag Plava Laguna i turističko naselje Stella Maris.

U 2019. godini grad Umag je zabilježio, tada rekordnih 489 tisuća dolazaka i nešto više od 2,4 milijuna noćenja. Nakon te, tada rekordne 2019. uslijedila je pandemija virusa COVID-19, te su se stvari u 2020. drastično pogoršale po pitanju turizma. Stoga u 2020. godini Umag bilježi brojku od 159 tisuća dolazaka i 894 tisuće noćenja. U 2021. godini stvari su se počele vraćati na mjesto te se u Umagu u navedenoj godini bilježi duplo veći broj dolazaka i noćenja. Broj turista u Umagu u 2021. godini iznosio je 334 tisuće, dok je ukupno bilo oko 1,9 milijuna noćenja.

U 2022. godini grad Umag je zabilježio 503 tisuće dolazaka i oko 2,6 milijuna noćenja, dok se ta brojka u 2023. popela na 536 tisuća dolazaka i oko 3 milijuna noćenja što je rekord grada, te se tu bilježi porast od oko 8% u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima iz sustava eVisitor u Umagu je na dan 12.7.2024. godine boravilo 25 706 gostiju, dok broj noćenja iznosi oko 1,1 milijun što je za 1% više nego 2023. godine u to vrijeme. To ukazuje da bi Umag mogao i drugu godinu za redom dostići 3 milijunto noćenje. Što se turista tiče prevladavju turisti iz Slovenije, zatim Njemačke i Austrije, dok domaći gosti zauzimaju četvrto mjesto. Na petom mjestu su turisti iz Italije.

Posjećenost Umaga varira tijekom godine, a svoj vrhunac doživljavam tijekom ljetne sezone. Većina turista dolazi ljeti, što rezultira stvaranjem vrhunaca i padova u broju posjetitelja tijekom godine. Prevladavaju turisti iz Njemačke, Austrije, Italije i Slovenije, no ima i domaćih turista te posjetitelja iz drugih zemalja. Posljednjih godina primjećuje se rast broja posjetitelja, ali i promjene u preferencijama turista koji sve više traže autentična iskustva i održivi turizam. Grad je dobro povezan cestovnim pravcima, a i blizina zračne luke u Puli omogućava turistima bolju pristupačnost Umagu. Što se turističkih usluga tiče, razvijene su turističke agencije i informacijski centri, a također Umag nudi raznoliku ponudu različitih tura i izleta.

Umag ima dobro razvijen turistički sektor s bogatom ponudom i stalnim rastom broja posjetitelja. Međutim, suočava se s izazovima vezanim uz sezonalnost i održivost, te je ključno nastaviti ulagati u infrastrukturu, promociju i razvoj novih turističkih proizvoda kako bi se osigurao daljnji rast i konkurentnost na tržištu.

Godina	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Dolasci	489 000	159 000	334 000	503 000	536 000
Noćenja	2 400 000	894 000	1 900 000	2 600 000	3 000 000

Tablica 1: Dolasci i noćenja u gradu Umagu od 2019. do 2023. godine

3.2. SPORTSKA INFRASTRUKTURA I SPORTSKI SADRŽAJI GRADA UMAGA

Grad Umag poznat je po svojoj bogatoj sportskoj infrastrukturi i raznovrsnoj ponudi sportskih sadržaja, što ga čini popularnom destinacijom za sportski turizam.

Kada se govori o sportskoj infrastrukturi grada Umaga, neizostavni su teniski centri poput Stella Maris Tennis Centra. To je najpoznatiji teniski kompleks koji broji 13 teniskih terena, uključujući središnji stadion ATP Gorana Ivaniševića, gdje se održava prije spomenuti ATP Croatia Open Umag. Uz teniske terene, centar nudi i druge sportske sadržaje poput bazena, mini golfa, stolnog tenisa, te igrališta za djecu. Osim toga, kompleks nudi dodatne sadržaje kao što su fitness centar, sauna, restorani i barovi. Drugi po redu sportski centar je Sportski centar Katoro, koji nudi razne sportske aktivnosti uključujući nogometna i košarkaška igrališta, odbojku na pijesku, te vodene sportove.

Sportska dvorana Marija i Lina najvažniji je sportski kompleks grada. To je multifunkcionalna dvorana koja nudi mogućnost za razne sportove kao što su košarka, odbojka, futsal, rukomet i borilački sportovi. Dvorana se koristi za treninge, natjecanja te različite sportske i kulturne manifestacije. U Umagu se također nalazi i atletska staza za trčanje i atletiku, koja je dostupna sportašima i rekreativcima.

Još jedan sport popularan u Umagu je biciklizam. Grad ima mrežu biciklističkih staza koje prolaze kroz prekrasne krajolike, vinograde i uz obalu, nudeći rute različitih težina, pogodne za obitelji i iskusne bicikliste. Također, grad ima bike friendly infrastrukturu. Opremljen je servisnim stanicama za bicikle, parkirnim mjestima za bicikle, te informacijskim pločama s biciklističkim kartama i informacijama.

Od sportskih sadržaja u Umagu mogu se pronaći zanimljivi sadržaji što se tiče sportova na vodi. Posjetitelji se mogu okušati u jedrenju, gdje jedriličarski klubovi nude tečajeve i najam jedrilica, a Umag je i domaćin brojnih jedriličarskih regata. Ronjenje je još jedna sportska aktivnost gdje ronilački centri

nude tečajeve za početnike i napredne ronioce, ali također i organiziraju ronilačke ture do atraktivnih lokacija. Posljednja stvar su windsurfing i kitesurfing gdje se ljudi mogu okušati ukoliko su vremenski uvjeti povoljni za ovu vrstu sporta.

Osim vodenih sportova, postoje i oni za ljubitelje sportova na kopnu. Golf tereni u blizini Umaga nude mogućnost za igranje golfa, uključujući i tečajeve za početnike. Kao što je prije navedeno, u Umagu se posjetitelji mogu baviti i biciklizmom. Osim uređenih staza, organiziraju se i brojne utrke. Okolica Umaga također pruža i brojne staze za planinarenje i trekking, pogodne za sve uzraste i fizičke kondicije.

3.3 SPORTSKA DOGAĐANJA U GRADU UMAGU

Od sportskih događanja, uz prije navedeni ATP Croatia Open Umag i međunarodne biciklističke utrke, treba napomenuti i razne ljetne sportske kampove. To su kampovi za djecu i mlade, koji nude treninge u raznim sportovima pod vodstvom profesionalnih trenera.

Umag je diljem svijeta poznat kao grad sporta s obzirom na broj i veličinu manifestacija koje se održavaju u gradu, obzirom na velik broj sportskih i rekreativnih udruga koje djeluju unutar grada, profesionalnih i rekreativnih sportaša, te vrlo dobro razvijenom sportskom infrastrukturom na području grada. Umag je 2018. godine od neprofitne europske organizacije ACES Europe proglašen kao Europski grad sporta za 2018.-tu godinu.

Neki od glavnih sportskih događanja u gradu Umagu su:

1. ATP Croatia Open Umag

Ovo je najpoznatiji i najprestižniji sportski događaj u Umagu, održava se u srpnju i dio je ATP World Tour 250 serije. Turnir svake godine okuplja neke od svjetski poznatih tenisača. Ovaj turnir privlači mnoge ljubitelje tenisa i medijsku pažnju iz cijelog svijeta, što ga čini ključnim događajem za promociju grada kao destinacije za sportski turizam.

2. Plava Laguna Croatian Open – Umag

Događaj je dio ATP turnira posvećen djeci i mladima. Održava se tijekom ATP turnira u srpnju, a tijekom Kids Week-a mladi tenisači imaju priliku sudjelovati u radionicama, treninzima i natjecanjima. Ovaj događaj promovira ne samo tenis, nego i sport među djecom i mladima, te potiče zdrav način života kod mlađih generacija.

3. Istria Granfondo

Istria Granfondo popularna je biciklistička utrka koja privlači natjecatelje iz cijele Europe. Održava se u nekoliko kategorija uključujući djecu i starije. Vrijeme održavanja utrke je u listopadu svake godine. Utrka pridonosi promociji Istre kao destinacije za biciklistički turizam i potiče aktivan odmor.

4. Umag Night Run

Umag Night Run je noćna utrka koja se održava u lipnju svake godine na nekoliko različitih staza prilagođenih različitim razinama i spremnosti trkača. Ovaj događaj kombinira sporti zabavu, uz glazbu i animaciju. Umag Night Run je atraktivan događaj za lokalno stanovništvo i turiste, te promovira zdrav način života i bavljenje sportom.

5. Festival rukometa HRS-a

U Umagu se već godinama tradicionalno održava Festival rukometa HRS-a gdje sudjeluju mnogobrojni sportaši i sportašice mlađih uzrasta kako bi se odigrala završnica hrvatskog rukometnog prvenstva za

kadete juniore i seniore. Uz odigravanje same završnice tu se mogu poslušati i razni zanimljivi seminari koje izlažu licencirani rukometni treneri, a osim toga festival svake godine ugosti nekoliko poznatih rukometaša i rukometašica iz Hrvatske.

6. Trofej Umag – Umag Trophy

Trofej Umag je međunarodna biciklistička utrka koja se tradicionalno održava dugi niz godina u gradu Umagu. To je jednodnevna utrka međunarodnog kalendara Svjetske biciklističke organizacije UCI (Union Cycliste international). Trofej Umag se održava u vrijeme priprema za glavnu biciklističku sezonu, stoga je to odlična prilika domaćim i stranim biciklistima da testiraju formu i odmjerne snage s različitim protivnicima.

Ovo su samo neki od mnoštva sportskih događaja u gradu Umagu, ali treba napomenuti da grad nudi raznovrsne sportske događaje tijekom cijele godine, što doprinosi njegovoj reputaciji kao destinacije za sportski turizam. Ovi događaji privlače različite profile posjetitelja, od profesionalnih sportaša do rekreativaca, te značajno doprinose lokalnoj ekonomiji i promociji grada.

Slika 3: ATP Croatia Open Umag

Slika 4: Umag Night Run

3.4. CILJEVI SPORTSKOG TURIZMA GRADA UMAGA

Prethodno navedena događanja i mnoga druga koja se održavaju u gradu Umagu, dokaz su uspješnosti svih aktivnosti koje grad Umag ulaže u razvoj sporta u gradu. Grad Umag, pored održavanja organizacije svih događaja koji se trenutno odvijaju u gradu i razvoja novih događaja atraktivnih za domicilno stanovništvo i turiste, razvoj sporta u budućnosti planira u dva segmenta: razvoj sportske zajednice i razvoj sportske infrastrukture. Povećanje broja raznovrsnih sportova u Umagu i jačanje kapaciteta postojećih klubova osnovni su ciljevi rada sportske zajednice grada Umaga. Također, strateškim dokumentima i prostorno planskom dokumentacijom, predviđene su velike investicije u razvoj sportske infrastrukture u gradu.

Osnovni cilj stručan je i ravnomjeran razvoj svih područja sporta koji se može podijeliti u nekoliko podgrupa kao npr. usklađivanje rada svih klubova s pozitivnim propisima i zakonima RH, razvoj klubova u sklopu cjelokupnog razvoja civilnog sektora u Hrvatskoj, razvoj što većeg broja sportova s ciljem uključivanja što većeg broja građana u aktivno bavljenje sportom, intenzivna suradnja sportskih udruga s turističkim sektorom s ciljem sinergijskog djelovanja u razvoju sporta u Umagu, te poticanja školovanja kadrova (trenera) u sportu na stručnim studijima.

3.5. STRATEŠKI PLAN ZA OSTVARENJE CILJEVA SPORTSKOG TURIZMA NA PODRUČJU GRADA UMAGA

Grad Umag u svojem provedbenom programu rada od 2021. do 2025. godine navodi da je sportski turizam jedan od ključnih razvojnih trendova grada. Na području sporta predviđena je izgradnja nove dvorane za boćanje u naselju, grad nastavlja sa izgradnjom nogometnog kampusa Stella Maris, planira se izgradnja novih teniskih terena, također se planira rekonstrukcija sportske dvorane Stella Maris i rekonstrukcija i prenamjena dvorane Bašanija u centar za gimnastiku. Izgraditi će se polivalentno igralište u centru grada te će se primijeniti projekt za izgradnju nove multifunkcionalne dvorane. Grad Umag ima vrlo zanimljiv plan, usmjeren na razvoj grada u svim segmentima, pa tako i sporta.

3.6. SWOT ANALIZA UMAGA KAO SPORTSKO-TURISTIČKE DESTINACIJE

Umag je prelijep grad na Obali Istarskog poluotoka i Jadranskog mora sa veoma dobrom reputacijom u sportskom turizmu zbog raznih sportskih događanja u gradu.

Najveća snaga Umaga kao sportsko – turističke destinacije bila bi sportska tradicija grada. Umag ima bogatu sportsku prošlost s dugom tradicijom sportskih događanja poput teniskog turnira ATP Croatia Open Umag. Također, grad nudi širok spektar sportskih aktivnosti kao što su tenis, biciklizam, vodeni sportovi, fitness, golf pa čak i sportsko penjanje. Na osnovu toga može se reći da Umag ima raznoliku ponudu sportskih aktivnosti. Kvalitetna sportska infrastruktura još je jedna od snaga grada Umaga. Grad posjeduje moderna sportska igrališta, terene za tenis, fitness centre i specijalizirane objekte za brojne sportove.

Kao slabost treba navesti sezonsku ovisnost. Slično kao i kod svih drugih primorskih destinacija, Umag može biti podložan sezonskim fluktuacijama u posjećenosti temeljenima na vremenskim uvjetima. Nedostatak diverzifikacije sportskih aktivnosti još je jedna od slabosti Umaga. Iako postoje određene sportske ponude, potencijalno nedostaje diverzifikacija programa i aktivnosti kako bi se privukle različite skupine turista. Kao i kod drugih destinacija također jedna od slabosti je konkurencija drugih destinacija. Umag se natječe s drugim destinacijama koje također promoviraju sportski turizam te može biti poteškoća privući turiste u tako konkurentnom okruženju.

Prilika je definitivno razvoj novih sportskih programa, gdje Umag može razvijati nove sportske programe i događanja kako bi privukao što veći broj sportskih turista i sportaša u destinaciju tijekom cijele godine. Suradnja s lokalnim sportskim klubovima, školama i udrugama mogla bi također

unaprijediti ponudu sportskih aktivnosti te osigurati podršku i angažman zajednice. Investicije u promociju grada po pitanju sportskog turizma također su jedna od prilika koju bi grad mogao i trebao iskoristiti. Povećanje marketinških aktivnosti i ulaganje u promociju Umaga kao sportske destinacije može rezultirati većom vidljivošću i posjećenošću grada.

Što se prijetnja tiče, nepredviđene okolnosti poput pandemija, prirodnih katastrofa ili političkih nestabilnosti mogle bi negativno utjecati na sportski turizam u Umagu. Također ako je Umag previše usmjeren na pojedinačne sportske događaje poput ATP Croatia Open-a, može dovesti do problema ukoliko se takva događanja ne održe ili izgube na popularnosti. Iako je sportska infrastruktura u Umagu vrlo zadovoljavajuća i grad radi na dodatnom poboljšanju u tom segmentu, potencijalni nedostaci u sportskoj infrastrukturi ili nedostatak adekvatnih smještajnih kapaciteta mogu također predstavljati prepreke za razvoj sportskog turizma u Umagu.

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - sportska tradicija grada - širok spektar sportskih aktivnosti - kvalitetna sportska infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> - ovisnost o turističkoj sezoni - diverzifikacija programa i aktivnosti - konkurentnost s drugim destinacijama
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> - razvoj novih sportskih programa - suradnja s lokalnim sportskim klubovima - investicije u promociju i poboljšanje marketinga 	<ul style="list-style-type: none"> - nepredviđene okolnosti - gubitak popularnosti za glavne manifestacije - nedostatak smještajnih kapaciteta

Tablica 2: SWOT analiza grada Umaga

4. ROVINJ KAO SPORTSKO-TURISTIČKA DESTINACIJA

Rovinj je grad smješten na zapadnoj obali Istre sa blagom, mediteranskom klimom. Područje grada iznosi oko 78 m², a prostire se od Limskog kanala do Veštra. Prema popisu iz 2021. godine, Rovinj broji oko 13 tisuća stanovnika. Prepoznatljiv je kao jedna od najatraktivnijih destinacija za turiste na Jadranu, što govore brojke da je grad sa najvećim brojem turista veći par godina unatrag, ali uz to također nudi puno toga po pitanju sportskog turizma. Rovinj je poznat kao top destinacija za sportski turizam, a posebice za nogomet. Rovinj je kroz prošlu godinu ugostio 95 različitih nogometnih ekipa iz 7 različitih država, što je značajno pridonijelo sportskom naboju destinacije. Klubovi odabiru Rovinj kao destinaciju za održavanje priprema zbog odlične sportske infrastrukture, a u tom još dodatno pomaže blaga istarska klima. Dva nogometna terena nose prestižnu preporuku FIFA-e, stoga ne čudi kako mnogi europski poznati klubovi odrađuju proces priprema baš u Rovinju.

4.1. ANALIZA SADAŠNJEG STANJA TURIZMA GRADA ROVINJA

Prema najnovijim podacima, Rovinj godišnje posjeti oko 700 000 turista. Najviše posjetitelja dolazi iz Njemačke, Italije, Austrije i Slovenije, ali i domaćih gostiju iz Hrvatske. U posljednjih nekoliko godina, Rovinj bilježi rast broja dolazaka turista iz drugih Europskih zemalja poput Francuske, Velike Britanije i Nizozemske. Također bilježi se porast broja turista i izvan Europe, konkretno iz SAD-a, Kanade i Australije.

Što se noćenja tiče, Rovinj ostvaruje brojku od čak 3,5 milijuna noćenja godišnje, što ga čini jednom od najposjećenijih destinacija u Hrvatskoj. Najveći broj noćenja ponovno ostvaruju turisti iz Njemačke, Italije i Austrije, a slijede ih gosti Hrvatske i Slovenije. Sezonalnost u Rovinju je izrazita, s vrhuncem u ljetnim mjesecima (lipanj, srpanj, kolovoz) kada se ostvaruje više od 60% ukupnih godišnjih noćenja. Kapaciteti smještaja u gradu su u ljetnim mjesecima često popunjeni, dok je grad pun događaja i manifestacija. Predsezona (travanj, svibanj) i posezona (rujan, listopad) također bilježe značajan broj dolazaka, zahvaljujući blagoj klimi, nižim cijenama i manje gužvi. Rovinj bilježi kontinuirani porast broja dolazaka i noćenja, zahvaljujući raznovrsnoj turističkoj ponudi, kvalitetnoj infrastrukturi i uspješnim marketinškim kampanjama. Uvođenje novih turističkih proizvoda kao što su kulturne i gastronomske ture, sportski turizam, wellness i spa programi, te ekoturizam, privlači različite profile posjetitelja. Rovinj se sve više pozicionira kao destinacija za cjelogodišnji turizam. Rovinj je jedna od najpopularnijih turističkih destinacija u Hrvatskoj, s impresivnim brojem dolazaka i noćenja. Grad uspješno balansira između sezonskog i cjelogodišnjeg turizma, te kontinuirano razvija i diversificira svoju ponudu. Glavni izazovi uključuju upravljanje sezonalnošću, održavanje visoke kvalitete usluge i infrastrukture, te očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. S druge strane, prilike leže u daljnjem razvoju luksuznog turizma, ekoturizma i proširenju na nova tržišta, čime se Rovinj može još snažnije pozicionirati kao vodeća turistička destinacija u regiji.

Rovinj kao grad od smještajnih kapaciteta broji 11 hotela, 1 hostel, 2 turistička naselja, 10 kampova, te smještajne objekte u privatnom smještaju gdje sve ukupno broji oko 40 tisuća smještajnih kapaciteta. Posljednjih 8 godina Rovinj je redovito prvi u Hrvatskoj i premašuje brojku od 3 milijuna noćenja, a u 2022. i 2023. godini premašio je brojku od rekordnih 4 milijuna noćenja što je najviše u Hrvatskoj.

Za Rovinj, kao i za mnoge 2019. godina bila je vrlo uspješna po pitanju turizma. U toj godini ostvarila se brojka od 711 tisuća dolazaka te nešto manje od 3,9 milijuna noćenja. Potom je uslijedila 2020. godina zahvaćena pandemijom virusa COVID-19 gdje su se ostvarili znatno manji rezultati. Broj dolazaka turista iznosio je 288 tisuća, dok je sveukupnih noćenja bilo nešto više od 1,7 milijuna. U 2021. godini se stanje poboljšalo pa je broj dolazaka porastao na 541 tisuću, a broj noćenja na 3,4 milijuna.

U 2022. godini Rovinj je ostvario brojku od 700 tisuća dolazaka i 4,1 milijun noćenja, dok se ta brojka u 2023. godini popela na 729 tisuća dolazaka dok je broj noćenja otprilike ostao isti.

Rovinj nagovještuje ostvarivanje istih rezultata i ove godine podatkom da su strani turisti u srpnju 2024. godine ostvarili malo manje od milijun noćenja. Tim podatkom može se zaključiti kako će i ove godine Rovinj ponoviti vrhunske rezultate. Najviše je turista iz Njemačke, pa slijede Poljaci, Česi, Austrijanci itd.

Godina	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Dolasci	711 000	288 000	541 000	700 000	729 000
Noćenja	3 900 000	1 700 000	3 400 000	4 100 000	4 100 000

Tablica 3: Dolasci i noćenja u gradu Rovinju od 2019. do 2023. godine

4.2. SPORTSKA INFRASTRUKTURA I SPORTSKI SADRŽAJI GRADA ROVINJA

Rovinj nudi bogatu sportsku infrastrukturu i širok spektar sportskih sadržaja što ga čini atraktivnom destinacijom za ljubitelje sporta i rekreacije. Brojni turisti svake godine dolaze u Rovinj i bave se sportom za vrijeme boravka u destinaciji.

Od sportskih objekata ističe se moderna sportska dvorana Valbruna koja omogućava organizaciju raznih sportskih događanja, treninga i rekreacije. Košarka, odbojka, rukomet, futsal su sportovi kojima se ljudi mogu baviti u dvorani, a tu je još i fitness centar. Stadion s atletskom stazom koristi se za odigravanje nogometnih utakmica i bavljenje atletikom. Na stadionu nalaze se i tereni s umjetnom travom gdje se turisti također mogu rekreativno baviti nogometom. Kao i Umag, grad Rovinj raspolaže sa mnoštvom teniskih terena koji su smješteni u raznim sportskim centrima i hotelima. Glavni teniski tereni uključuju terene u sklopu hotela Eden, Monte Mulini i turističkog naselja Amarin. U Rovinju se također održava teniski turnir Rovinj Open koji je međunarodni teniski turnir za amatere. U sportskom centru Eden, osim tenisa turisti se mogu baviti i mini golfom, biciklizmom, te vježbati u fitness centru. Rovinj i okolica također nude i mnoštvo biciklističkih staza koje prolaze kroz prirodne ljepote Istre. Tu zasigurno treba izdvojiti stazu Rovinj – Lim fjord – Vrsar, odnosno tzv. Parenzana stazu. Park šuma Zlatni rt također nudi staze za pješčačenje i planinarenje.

Turisti u Rovinju također mogu uživati u aktivnom odmoru ukoliko se više vole baviti vodenim sportovima. Rovinj ima nekoliko ronilačkih centara koji organiziraju izlete, nude tečajeve ronjenja i najam opreme. Jedriličarski klub Rovinj nudi tečajeve jedrenja i organizira regate za posjetitelje. Također, grad je popularna destinacija za jedrenje i kajakarenje sa nekoliko centara koji nude tečajeve i najam opreme. Sve popularnije aktivnosti u Rovinju su surfanje i paddleboarding, te se u tim sportovima također možete okušati u centrima za surfanje gdje možete iznajmiti i opremu.

Rovinj nudi bogatu sportsku infrastrukturu i raznolike sportske sadržaje, prilagođene različitim interesima i razinama fizičke aktivnosti. Od vodenih sportova i biciklizma do tenisa i planinarenja, Rovinj zadovoljava potrebe sportskih entuzijasta i rekreativaca. Kvalitetna infrastruktura i prirodne ljepote čine Rovinj idealnom destinacijom za aktivni odmor i sportski turizam.

4.3. SPORTSKA DOGAĐANJA U GRADU ROVINJU

U Rovinju se tradicionalno svake godine održava velik broj manifestacija prilagođenih za djecu i odrasle. Time grad želi potaknuti mlade da se bave sportom i borave na svježem zraku u zdravom okruženju.

1. Popolana

Popolana je jedna od najpoznatijih sportski manifestacija koja se održava u gradu Rovinju. Održava se najčešće u travnju svake godine, te osim sportskog ova manifestacija nosi i humanitarni karakter. Svake godine se za vrijeme Popolane skupljaju sredstva za potrebe Društva osoba sa invaliditetom. Za vrijeme Popolane i djeca i odrasli imaju mogućnost bavljenja sportom. Biciklizam, rukomet, šah, trčanje samo su neki od sportova koji su dostupni na Popolani.

2. Regata Pesaro-Rovinj-Pesaro

Regata Pesaro – Rovinj – Pesaro još je jedan događaj koji okuplja velik broj entuzijasta za jedrenjem. Tradicionalna regata okuplja velik broj jedrilica iz cijele Hrvatske i Italije koje u pet dana dvaput obilaze Jadransko more i povezuju istočnu i zapadnu obalu. Regata se tradicionalno održava svake godine u svibnju, počevši od 1985. godine. Regata svake godine obnavlja dugogodišnje prijateljstvo gradova Pesaro i Rovinj. Regatu organiziraju odgovarajući jedriličarski klubovi Lega di Navale iz Pesara i klub Maestral Ronhill iz Rovinja.

3. Plivački maraton Sveta Eufemija

Plivački maraton Sveta Eufemija događaj je koji se tradicionalno održava svake godine, preciznije drugu subotu u rujnu svake godine. Ovaj maraton održava se od strane plivačkog kluba Delfin iz Rovinja, a u pokroviteljstvu je od strane grada Rovinja i turističke zajednice grada Rovinja. Maraton okuplja mnogobrojne plivače plivačkih klubova i plivače rekreativce. Pliva se u prekrasnom i sigurnom akvatoriju uvale Valdaliso. Održava se utrka na 3000 metara i na 1500 metara, dok od ove godine prvi će se put održati i utrka za djecu na 50 metara.

4. Zlatni ribon

Zlatni ribon međunarodno je natjecanje u sportskom ribolovu. Ovo je jedno od najvećih takvih natjecanja na Jadranu, te se od 1966. uzastopno svake godine održava u Rovinju. Sudjeluju ekipe iz Hrvatske, Italije, Crne Gore i Slovenije.

5. Gradski turnir u streljaštvu za dan grada Rovinja

Povodom dana grada Rovinja već se tradicionalno organizira turnir u streljaštvu za građane Rovinja. Ovo je zanimljiva prilika za građane da se iskušaju u nečemu novom i nesvakidašnjem i pritom nauče nešto. Uz educirane stručne kadrove građani Rovinja imaju priliku oprobati se u streljaštvu, preciznije u disciplinama zračna puška i zračni pištolj.

Slika 5: Regata Pesaro-Rovinj-Pesaro

4.4. CILJEVI SPORTSKOG TURIZMA GRADA ROVINJA

Ciljevi sportskog turizma grada Rovinja su provođenje sportskih aktivnosti u gradu. Grad želi osigurati što veći broj sportskih događaja kako bi promovirali bavljenje sportom, a posebice kod djece. Posebni cilj grada je promocija sporta i grada Rovinja preko medijskih platformi i slično. Rovinj se promovira na tržištu kao jedinstvena i prepoznatljiva destinacija koja nudi tradiciju, bogatstvo raznovrsnosti, doživljaj očuvane prirode u neposrednoj blizini mora, te destinacija koja promovira aktivan odmor, odnosno sport i rekreaciju.

Opći cilj grada je promicanje sportskih aktivnosti, te bavljenja sportom. Cilj je obnoviti školsku sportsku dvoranu Gimnazija, rekonstruirati i tehnički unaprijediti sportsko lječilišni bazenski kompleks, također se planira rekonstrukcija i uređenje streljane Turnina čime će se poboljšati uvjeti rada streličarskom klubu, te je planirano uređenje i popravak dvorane za kickboxing.

4.5. STRATEŠKI PLAN ZA OSTVARENJE CILJEVA SPORTSKOG TURIZMA NA PODRUČJU GRADA ROVINJA

Važan aspekt turističke prepoznatljivosti grada Rovinja je sport. Značajna proračunska sredstva grad Rovinj izdvaja se za održavanje i obnovu adekvatne sportske infrastrukture te organizaciju sportskih događanja i manifestacija. Grad Rovinj u svom provedbenom programu navodi da im je promocija sporta i sportskog turizma, pa na taj način i samog grada važan aspekt u poslovanju. Grad navodi da će se ulagati i financirati u djelovanje sportske zajednice, te na taj način sanirati svi mogući problemi vezani uz infrastrukturu, uvjete i ostalo. Puno će se ulagati u obnovu postojeće infrastrukture, uz obnovu prije navedene dvorane Gimnazija, streljane Turnina i lječilišnog bazenskog kompleksa, navode se uređenja dječjih igrališta i parkova, te uređenje rekreacijske zone Valpereri.

4.6. SWOT ANALIZA ROVINJA KAO SPORTSKO-TURISTIČKE DESTINACIJE

Rovinj je predivan grad na hrvatskoj obali Jadranskog mora s rastućom reputacijom kao sportske turističke destinacije. U nastavku slijedi SWOT analiza Rovinja s naglaskom na sportski turizam.

Kao snage Rovinja kao sportsko – turističke destinacije treba napomenuti njegov geografski položaj. Nalazi se na obali Jadrana, nudeći raznolike mogućnosti za vodene sportove poput ronjenja, jedrenja i surfanja. Također, grad ima dobru sportsku infrastrukturu jer posjeduje moderne sportske centre,

terene za tenis, golf i druge sportove, te staze za trčanje i biciklizam. Uz to, Rovinj ima raznovrsnu ponudu sportskih aktivnosti. Nudi brojne sportske aktivnosti poput planinarenja, biciklizma, jedrenja, ronjenja te nudi mogućnosti za avanturistički turizam.

Što se slabosti Rovinja kao sportsko – turističke destinacije tiče, grad jako ovisi o sezoni kao i Umag. Sportski turizam uglavnom ovisi o određenim godišnjim dobima što može rezultirati sezonskim oscilacijama u posjećenosti iako grad radi na produljenju sezone. Jedna od slabosti također je konkurencija drugih destinacija. Postoje mnoge druge destinacije koje također promoviraju sportski turizam, što može gradu predstavljati izazov za privlačenje sportskih turista. Naglasio bih još i nedovoljnu promociju destinacije kao sportsko – turističke na globalnoj razini.

Diversifikacija ponude jedna je od prilika Rovinja da bude još bolja sportsko turistička destinacija. U gradu se mogu razviti novi sportski programi i aktivnosti kako bi se privukle različite skupine turista tijekom cijele godine. Suradnja sa sportskim klubovima i organizacijama također bi pomogla Rovinju za daljnji razvoj u ovom području. Pomogla bi im na način da sklope partnerstvo sa lokalnim entitetima i tako bi se mogla povećati ponuda sportskih aktivnosti i stvorile bi se jedinstveni paketi za posjetitelje. Dodatne investicije u sportsku infrastrukturu su cilj Rovinja u budućnosti i realizacijom toga unaprijedila bi se kvaliteta usluga i dodatno povećao broj turista u destinaciji.

Naposlijetku, prijetnje u razvoju sportskog turizma u Rovinju mogle bi biti nepredviđene okolnosti poput prirodnih katastrofa i promjena vremenskih uvjeta koje bi mogle negativno utjecati na posjećenost sportskih turista. Sljedeća prijetnja mogao bi biti negativan utjecaj masovnog turizma. Rovinj je za vrijeme sezone prenapučen i velik broj turista se nalazi u destinaciji, stoga bi preveliki broj posjetitelja mogao opteretiti lokalnu infrastrukturu i ugroziti prirodne ljepote i okoliš grada. Preferencije turista se u današnjici sve više i brže mijenjaju te bi takve promjene u trendovima putovanja i interesima turista mogle zahtijevati konstantno prilagođavanje ponude sportskih aktivnosti u Rovinju.

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - geografski položaj - sportska infrastruktura - raznolika ponuda sportskih aktivnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - ovisnost o sezoni - konkurentnost s drugim destinacijama - nedovoljna promocija na globalnoj razini
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> - diversifikacija ponude - suradnja sa sportskim klubovima i organizacijama - dodatne investicije u sportsku infrastrukturu 	<ul style="list-style-type: none"> - nepredviđene okolnosti - prenapučenost - promjena u preferencijama turista

Tablica 4: SWOT analiza grada Rovinja

ZAKLJUČAK

Sportski turizam je vrsta turizma u kojoj putnik odnosno turist sudjeluje tako što se aktivno bavi ili pasivno sudjeluje u nekom sportu natjecateljskog duha. Danas, sportski turizam jedna je od najbrže rastućih vrsta turizma i sve je rasprostranjenija u svijetu. Sve više i više turista putuju u određenu destinaciju upravo radi sporta. Upravo zbog toga sve više i više gradova žele se na tržištu nametnuti kao destinacija za sportski turizam.

Na primjeru grada Umaga može se reći da grad puno ulaže u sportski turizam. U proteklih par godina izgradilo se i rekonstruiralo puno sportskih objekata, ali grad navodi kako će se još raditi na infrastrukturi i novim objektima. Grad je također domaćin mnogih poznatih sportskih manifestacija stoga se može reći da je Umag jedna od boljih sportskih destinacija u Hrvatskoj.

Što se Rovinja tiče, grad također ima dobro razvijenu sportsku infrastrukturu, što je razlog zbog kojega mnogi poznati sportaši i reprezentacije odlaze u Rovinj na pripreme. Grad Rovinj u njihovim dokumentima iznosi kako imaju u planu izgradnju nove i obnovu postojeće infrastrukture. Kao i Umag u proteklim godinama uloženo je puno u sportski turizam, te također grad navodi da imaju u planu podići sportski turizam na još višu razinu.

Zaključno s ovim radom valjalo bi napomenuti kako su Umag i Rovinj vrlo slične sportsko-turističke destinacije. Geografski položaj, mediteranska klima i dobra sportska infrastruktura samo su neke od sličnosti ova dva grada. Oba grada jedni su od najznačajnijih gradova za turizam na Istarskom poluotoku i puno pridonose turizmu u Istri. Na primjeru oba grada može se vidjeti da i jedan i drugi sadrže odlična obilježja po pitanju sportske turističke destinacije. Posjeduju kao što je već navedeno dobro razvijenu sportsku infrastrukturu, iako je u strateškim planovima oba grada naznačeno da rade na poboljšanju iste. Umag ipak malo prednjači pred Rovinjom što se sportskog turizma tiče, te sadrži veći broj sportskih događanja i manifestacija na koje se odaziva velik broj sportaša kako profesionalnih, tako i amaterskih.

Naposlijetku, može se zaključiti kako oba grada nastoje još više povećati broj dolazaka i noćenja sportskih turista, te im pružiti razne sportske aktivnosti kojima se mogu baviti. Obje destinacije jedne su od poznatijih u Hrvatskoj, te njihovim ciljevima mogu se još više diversificirati i učiniti svoju sportsko-turističku ponudu još boljom, te na taj način privući turiste raznih interesa diljem svijeta.

BIBLIOGRAFIJA:

Mato Bartoluci ; Ekonomski učinci sporta u turizmu ; 2004.

Paul de Knop, Jo van Hecke; The place of sport in the battle of a tourist :A Figurationnal perspective of the development of tourism ; 2003.

Sanela Škorić; Sportski turizam i njegovi učinci na turističke destinacije – primjer Istre ; 2007.

<https://portal.privatnismjestaj.hr/clanak/sportski-turizam>

<https://www.poslovniturizam.com/destinacije/umag/3/sport-i-rekreacija/>

<https://www.udruga-gradova.hr/inpuls/umag-grad-sporta/>

https://umag.hr/uploaded/Sportska_knji%C5%BEica_Grada_Umaga-Umago-1589790677534.pdf

<https://umag.hr/informacije/strategije-i-provedbeni-planovi-211>

<https://hrturizam.hr/sportski-turizam-je-postao-motiv-dolaska-gostiju-u-umag-van-glavne-sezone-samo-u-jednom-vikendu-generirat-ce-se-preko-4000-nocenja>

<https://umag.hr/informacije/turizam-82>

<https://umag.hr/uploaded/Provedbeni%20program%20Grada%20Umaga-Umago%20za%20razdoblje%202021.-2025%20s%20popisom-1640940541688.pdf>

<https://turizam.media/vijesti-iz-turizma/rovinj-potvrden-kao-top-nogometna-destinacija-sto-ocekivati-u-2024/>

<https://szgr.hr/>

<https://www.rovinj-tourism.com/hr/kalendar/13570>

<https://www.rovinj-rovigno.hr/wp-content/uploads/2022/03/Provedbeni-Program-Grada-Rovinja-Rovigno-za-razdoblje-2021.-2025..pdf>

https://www.rovinj-rovigno.hr/wp-content/uploads/2022/11/20221018_Strate%C5%A1ki-plan-razvoja-turizma-grada-Rovinj-Rovigno.pdf

<https://umag.hr/informacije/povijest-turizma-83>

<https://vijesti.hrt.hr/gospodarstvo/rovinj-turizam-10832484>

<https://www.istrain.hr/index.php/istrain-arhiva/39609-sportski-turizam-doseze-vrhunac-u-rovinju-ce-boraviti-cak-83-nogometne-ekipe-a-do-kraja-godine-gotovo-9-tisuca-sportasa>

<https://www.regionalexpress.hr/site/more/rovinj-popolana-sportom-s-ulica-i-trgova-do-prirode-i-turizma>

<https://www.unwto.org/sport-tourism>

<https://umag.hr/novosti/umag-ostvario-rekordno-tromilijunto-nocenje-892>

<https://hrs.hr/2017/05/03/festival-rukometa-2017-u-umagu/>

POPIS ILUSTRACIJA:

- Slika 1: Spotify Camp Nou, Barcelona (str. 7)
 - Slika 2: Crypto.com Arena, Los Angeles (str. 7)
 - Slika 3: ATP Croatia Open, Umag (str.12)
 - Slika 4: Umag Night Run, Umag (str.12)
 - Slika 5: Regata Pesaro-Rovinj-Pesaro, Rovinj (str.18)
-
- Tablica 1: Dolasci i noćenja u gradu Umagu od 2019. do 2023. godine (str. 10)
 - Tablica 2: SWOT analiza grada Umaga (str. 14)
 - Tablica 3: Dolasci i noćenja u gradu Rovinju od 2019. do 2023. godine (str. 16)
 - Tablica 4: SWOT analiza grada Rovinja (str. 19)